

พรรณไม้เฉพาะถิ่นอุทยานแห่งชาติทางภาคใต้

อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

โกมาซุม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dendrobium Formasum*

วงศ์ : Epidendroideae

ลักษณะทั่วไป : กล้วยไม้ป่าชนิดหนึ่ง มีชื่อว่า “ เอื้องเงินหลวง ” (จากหนังสือกล้วยไม้ของ อ.ระพี สาคริก) มีลักษณะคล้ายกับดอกแคทลียา ซึ่งเป็นราชินีดอกกล้วยไม้ พบมากในป่าที่มีความชุ่มชื้นของ จังหวัดระนอง โดยเฉพาะเขาน้ำตกหงาว บริเวณอำเภอเมือง ลักษณะลำต้น เป็นปล้อง ๆ เถานี้วู้ เนื้อเยื่ออ่อน ๆ ใบบาง ๆ เรียวเล็ก สีเขียวอ่อนถึงแก่ แยกออกสองทาง

ใบ : ใบรูปขอบขนานแกมรูปใบหอก กว้าง 2.5 - 3.5 ซม. ยาว 7 - 10 ซม. แผ่นใบเหนียวค่อนข้างบางคล้ายแผ่นหนัง ปลายหยักเว้าตื้น เรียงตัวถี่ใกล้ยอด

ดอก : ช่อดอกสั้นเกิดใกล้ยอด ขนาดดอก 4 - 6 ซม. จำนวนดอกในช่อ 1 - 5 ดอก มีสีขาว กลีบปากปลายหยักเว้า บริเวณกลางถึงโคนกลีบปากมีสีเหลือง กลีบดอกคู่ข้างกว้าง ปลายมน ดอกบานทนประมาณ 3 - 4 สัปดาห์โดยจะออกดอกบานสะพรั่ง ในช่วงเดือน ตุลาคม ถึง ธันวาคม ของทุกปี

ประโยชน์ :

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์ : อินเดีย เนปาล สิกขิม พม่า และเวียดนาม

ถิ่นกำเนิด :

อุทยานแห่งชาติเขาสก

ปาล์มเจ้าเมืองถลาง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Kerriodoxa elegans* Dransfield

วงศ์ : PALMAE (Arecaceae)

ลักษณะทั่วไป : เจ้าเมืองถลางเป็นปาล์มที่ขึ้นในป่าดิบชื้นของภาคใต้ เป็นปาล์มลำต้นเดี่ยวไม่แตกกอมีลำต้นสั้น

ใบ : ก้านใบสีม่วงคล้ำ ขอบก้านใบเรียบไม่มีหนาม ด้านบนของใบสีเขียวเข้ม ด้านใต้ใบเป็นสีขาวนวลสูงได้ถึง 5 เมตร

ดอก : สีขาวนวล ออกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกเล็กมาก เกสรเพศผู้ 6 อัน เรียง 2 ชั้น ช่อดอกเพศเมีย ตั้งตรงมี 2 ช่อย่อย ออกเป็นคู่

ประโยชน์ : ไม้ประดับ

การขยายพันธุ์:

การกระจายพันธุ์ : จังหวัดภูเก็ต และอุทยานแห่งชาติเขาสกจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถิ่นกำเนิด: ประเทศไทย

บัวผุด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Rafflesia kerri Meijer*

วงศ์ : Rafflesiaceae

ลักษณะทั่วไป : อาศัยอยู่บนรากของพืชจำพวกเถาอุ้งน้่า (Tetrastigma) ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ย่านไก่ต้ม มีลักษณะเด่นที่ดอกซึ่งเป็นดอกเดี่ยวขึ้นจากพื้นดินมีขนาดใหญ่ มีกลิ่นเหม็นมาก

ใบ :-

ดอก : ดอกตูมอยู่จะคล้ายกับหม้อขนาดใหญ่มีกลีบหนาจะมีเส้นผ่าศูนย์กลางของดอก 70-80 เซนติเมตร ที่โคนของดอกมีกลีบนำสีน้ำตาลอมเหลืองเรียงสลับซับซ้อนกันอยู่มาก ภายในดอกจะมีแผ่นแบนคล้ายจาน ด้านบนมีปุ่มคล้ายหนามแหลมจานนี้จะซ้อนเกสรตัวผู้และรังไข่ไว้ด้านล่าง ออกดอกในฤดูฤดูฝน ระหว่างพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคมดอกจะบานอยู่ได้เพียง 4-5 วันเท่านั้น หลังจากนั้นก็จะค่อยๆ ดำเนินไป ดอกบัวผุดพบใน อำเภอพนม บนพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ :

การขยายพันธุ์ :

การกระจายพันธุ์ : อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถิ่นกำเนิด: ไทย

ปาล์มพระราหู

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Maxburretia furtadoana*

วงศ์ :

ลักษณะทั่วไป : เป็นปาล์มขนาดเล็ก เมื่อโตเต็มที่จะมีความสูง 3.5 เมตร มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 ซม. ตามลำต้น มีเส้นใยและปลอกหนาม สีน้ำตาล

ใบ : ก้านใบมีสีเขียวอ่อน แผ่นใบรูปฝ่ามือเป็นแฉกเล็กลงไปเกือบถึงจุดกลางใบ ประมาณ 25-30 แฉก ก้านใบบนมีสีเขียวอ่อน ด้านล่างสีขาวนวล

ดอก : ออกดอก เป็นทะลาย คล้ายต้นชิงลา (ปาล์ม)

ประโยชน์ : ปลูกระดับตกแต่ง

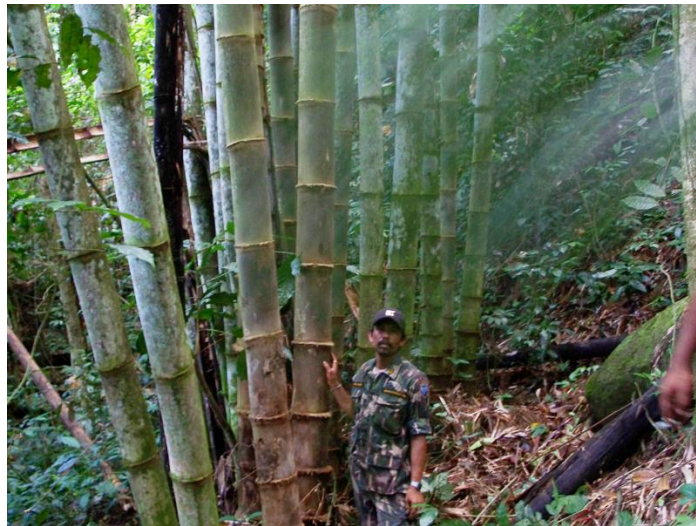
การขยายพันธุ์ : โดยการชำหน่อหรือเพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์ : อ.ศิริรัฐนิคม , อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถิ่นกำเนิด: ประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติคลองพนม

ไผ่เถียงรุณ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Dendrocalamus spp.*

วงศ์ : Graminea

ลักษณะทั่วไป : ลักษณะลำต้น ไผ่เถียงรุณเป็นไผ่ที่มีลำต้นรูปตรงมีขนาดเส้นรอบวงของต้นที่โตเต็มที่โดยเฉลี่ย 28 นิ้ว (ประมาณ 70 เซนติเมตร) ลักษณะลำต้นและการแตกกอคล้ายไผ่ชางดอย (*Dendrocalamus membranaceus* Munro) ลำต้นตอนหนุ่มจะมีผงสีขาวขุ่นๆ ติดอยู่โดยเฉพาะบริเวณโคนต้นและจะร่วงหล่นปลิวไป ตอนแก่ลำต้นก็จะเปลี่ยนเป็นสีเขียวมัน ที่ข้อจะเห็นวงแหวนรอบข้อ ได้ชัดเจน ข้อของลำต้นเหนือพื้นดินขึ้นมา 4-5 ข้อ จะเห็นรากโผล่ออกมาเป็นฝอยรอบข้อ ลำต้นที่โตเต็มที่ที่มีความสูงเฉลี่ย 35 เมตร (ประมาณ 55 ปล้อง)

ใบ :

ดอก :

ประโยชน์ :

การขยายพันธุ์ : โดยการแตกหน่อ

การกระจายพันธุ์ : อุทยานแห่งชาติคลองพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถิ่นกำเนิด: ประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติเขานัน

ต้นประ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Elatiospermum tapos* Blume

วงศ์ : EUPHORBIACEAE

ลักษณะทั่วไป : เป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงประมาณ 20-40 เมตร เรือนยอดแผ่กิ่งก้านออกไปกว้าง

ใบ : ใบเดี่ยว รูปใบมน ใบอ่อนสีชมพูเป็นมัน ใบแก่สีเหลืองอมเขียว หรือสีน้ำตาล หลังใบเรียบสีเข้มกว่าท้องใบ

ดอก : ดอกช่อสีขาวนวลหรือสีครีม รังไข่สีชมพูอ่อนหรือสีชมพูอมเหลือง

ผล : ผลเป็นพวงห้อยตามลำต้น ยาว ประมาณ 3-15 ซม. ผลหนึ่งมี 3 เมล็ด ผลแก่สีน้ำตาลดำ ผิวแข็งมาก เนื้อเมล็ดรับประทานได้และมีราคาสูง ขึ้นอยู่ในบริเวณป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขานันเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ค่อยพบเห็นไม้ประขึ้นเป็นกลุ่ม

ประโยชน์ :

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์ : อุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถิ่นกำเนิด: ไทย

อุทยานแห่งชาติภูโต-สุโขทัย

"ย่านดาโอะ" ใบไม้สีทอง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bauhinia aureifolia*

วงศ์ : Leguminosea

ลักษณะทั่วไป : เป็นไม้เลื้อย มีลำต้นเป็นเถาขนาดใหญ่ การเจริญเติบโตโดยการเกาะ เลื้อยพันขึ้นไปผลิใบคลุมเรือนยอดของต้นไม้ใหญ่ในป่า สูงถึง 30 เมตร

ใบ : ใบแก่มีขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายใบชงโคแต่มีขนาดใหญ่กว่า ใบที่สมบูรณ์เต็มที่ที่มีขนาดประมาณ 10 x 18 เซนติเมตร โคนใบรูปหัวใจ (Cordate) ปลายใบรูปหัวใจกลับ (obovate) ผิวใบมีขนละเอียดคล้ายกำมะหยี่สีทองหรือสีเหลืองเคลือบสีเงินปกคลุม ใบมีสองชนิด คือ กลุ่มใบสีเขียว ทำหน้าที่สังเคราะห์แสง และกลุ่มใบสีทองซึ่งอยู่บริเวณปลายกิ่งขณะยังเป็นใบอ่อนมีสีม่วงแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนเมื่อใบแก่ขึ้นเป็นลำดับจนกระทั่งใบแก่เต็มที่จะเป็นสีคล้ายสีทองแดง ระยะสุดท้ายจะเปลี่ยนเป็นสีเงินแล้วจึงทิ้งใบระยะที่จะเห็นใบเป็นสีทองชัดเจน ในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ของทุกปี ต้นที่จะปรากฏใบสีทองต้องมีอายุมากกว่า 5 ปี

ดอก : สีขาวเกิดเป็นช่ออยู่บริเวณปลายกิ่ง ลักษณะคล้ายดอกเสี้ยว เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร ช่อหนึ่ง ๆ มีตั้งแต่ 10 ดอกขึ้นไปมีกลิ่นหอม ออกดอกประมาณเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์

ผล : เป็นฝักแบนคล้ายฝักดาบ ขนาด 20 - 23 x 5.5 - 6 เซนติเมตร มีขนสีน้ำตาลแดงคล้ายกำมะหยี่ปกคลุมเมล็ดแบนรูปโล่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 - 2.6 มิลลิเมตร ฝักหนึ่ง ๆ มีประมาณ 4 - 6 เมล็ด

ประโยชน์ : ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากใบแก่ นำมาใส่กรอบจำหน่ายเป็นที่ระลึกของจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดใกล้เคียง

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์ : พบเป็นแห่งแรกของโลกที่น้ำตกป่าโจ อุทยานแห่งชาติภูโต - สุโขทัย อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส พบทั่วไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา - บาลา จังหวัดนราธิวาส และพบทั่วไปในป่าบาลา - ฮาลา จังหวัดยะลา

ถิ่นกำเนิด: ประเทศไทย

ปาล์มบังสุรย์

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Teysmannia altifrons*

วงศ์ : Palmaceae

ลักษณะทั่วไป : เป็นปาล์มที่มีลำต้น มีก้านใบโผล่ออกมาจากพื้นดิน สูง 3 ฟุตยาว 6 ฟุต ถึง 8 ฟุต เรียงกันเป็นกอใหญ่ ต้นที่มีลำต้นและใบขนาดใหญ่ก็จะมีราคาแพง ปลูกไว้ช้านานก็ยังมีราคาสูง

ใบ : ใบมีสีเขียวสด เป็นรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ใบเรียบสลัดกันโดยรอบเป็นกอใหญ่ ใบกว้างประมาณ 90 เซนติเมตร ยาวประมาณ 180 เซนติเมตร ปลายใบโค้งมนเล็กน้อย ตัวใบเป็นจีบพับคล้ายผ้าอัดจีบ ละเอียดทอดยาวไป ตามแนวใบทั้ง 2 ข้าง จะมีหนามเล็ก ๆ ละเอียดตลอดความยาวของใบ ใบจะโผล่จาก กอประมาณ 6 - 10 ใบ / ปี

ดอก : เป็นดอกสมบูรณ์เพศ (Perfect flower) ออกดอกเป็นช่อสั้น ๆ ยาวประมาณ 15 เซนติเมตร โค้งลง บิดเบี้ยวชนิดหน้อยคล้ายตะขากบ ดอกออกระหว่างก้าน ใบดอกเล็ก ๆ สีขาวครีม จั่นยาวประมาณ 30 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอมแดง

ผล : ผลเป็นทะลาย ผลใหญ่ เปลือกขรุขระ เมล็ดภายใน ลักษณะคล้ายผลลิ้นจี่ กลมเรียบ แข็ง เปลือกบาง สีน้ำตาล จะมีจุดกำเนิดอยู่ ด้านข้างของเมล็ด

ประโยชน์ : ปลูกเป็นไม้ประดับ ใบใช้มุงหลังคา ฝาทะก้อมใช้บังแดด กันฝน (ในชนบท) ได้ ปลูกเพื่อ จำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนอีกทางหนึ่ง

การขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด

การกระจายพันธุ์ : ภาคใต้ของไทย

ถิ่นกำเนิด: ประเทศไทย